

Жарылқасынова Ақниет Ерказықызы

ҚР ДСМ «Қоғамдық денсаулық сақтау
ұлттық орталығы» ШЖҚ РМК жұқпалы
аурулардың алдын алу бөлімінің бас маманы

Микробқа қарсы тұрақтылықты қадағалау
жөніндегі Ұлттық үйлестіру тобының
ведомствоаралық мүшесі

2022-2027 ж. арналған инфекциялардың
профилактикасы мен оларды инфекциялық
бақылау жүйесін жетілдіру бойынша Ұлттық
техникалық тобының мүшесі

ІРСАҒ бағалау нәтижесінде ИШИБ іс-шараларын іске асыру

Жиынтық нәтижелер: Ұлттық және мекеме деңгейіндегі өзін-өзі бағалау Қазақстан Республикасында, 2019 ж.

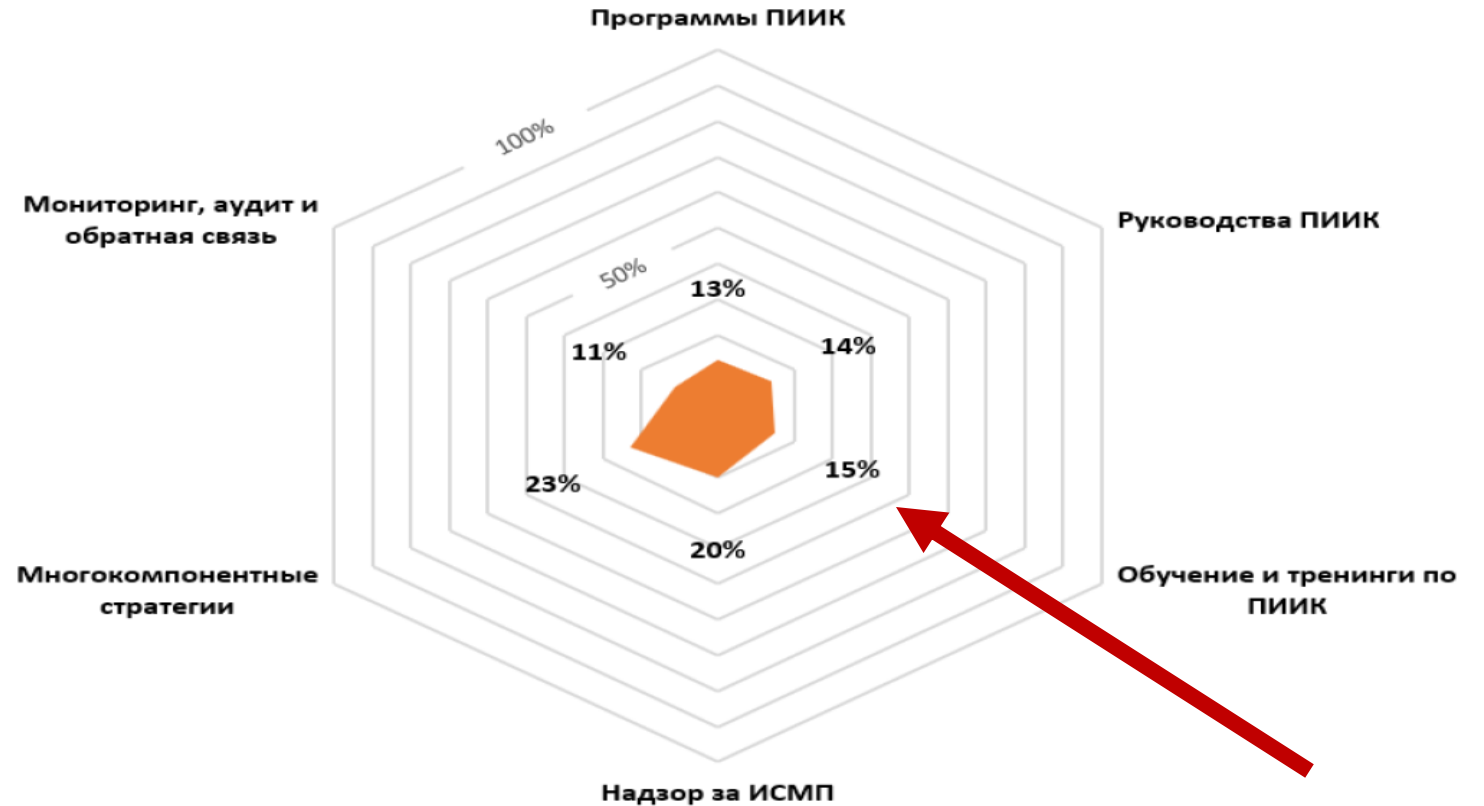
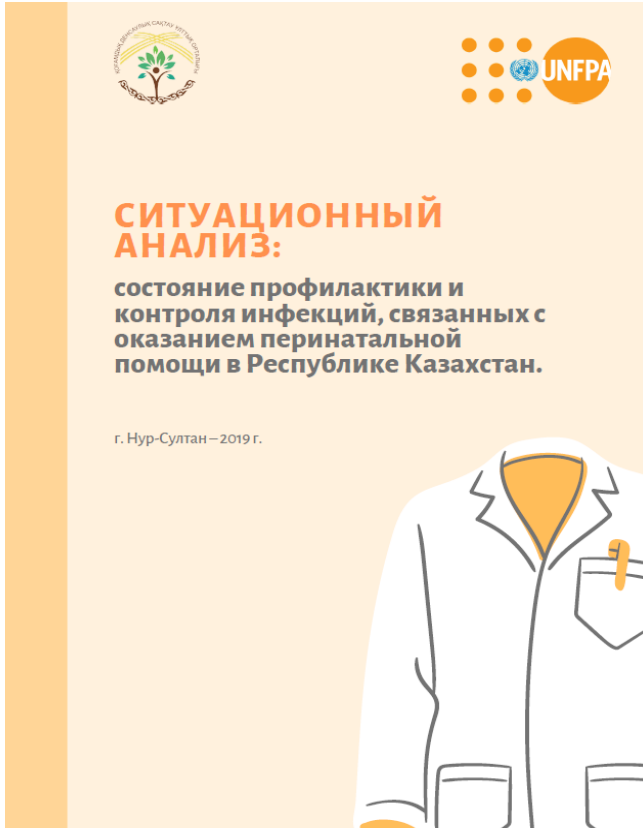
	Ұлттық деңгей	Мекеме деңгейі (орта есеппен)
1-ші негізгі компонент – ИПИБ бағдарламасы	45%	55%
2-ші негізгі компонент – ИПИБ жөніндегі нұсқаулық	42%	57,5%
3-ші негізгі компонент – ИПИБ саласындағы оқыту және даярлық	40%	58%
Негізгі компонент 4 – МКБИ эпидемиологиялық қадағалау	46%	58%
Негізгі компонент 5 – Мультимодалдық стратегиялар	0%	14%
6-шы негізгі компонент – ИПИБ мониторинг / аудит, кері байланыс және бақылауды қамтамасыз ету бойынша іс-шаралар	17%	69%
7-ші негізгі компонент – Жұмыс жүктемесі, кадрлық қамтамасыз ету және төсектің орташа қамтылуы	Қ/М*	59%
8-ші негізгі компонент – ИПИБ арналған жұмыс ортасы, материалдар және жабдықтар	Қ/М*	85%

Қ/М*: Қолданылмайды

Дереккөз: 9 ДДСҰ-ның ИПИБ бойынша ең төменгі талаптарына қатысты ұлттық деңгейде ИПИБ бағдарламаларының іске асырылу жағдайын шолу нәтижелері, онлайн порталда <https://ipcportal.who.int/>

Ситуациялық талдау: Қазақстан Республикасында перинаталдық көмек көрсетуге байланысты, инфекцияның алдын алу және бақылау жағдайы.

- Қолданыстағы ПИИК жүйесі ДДҰ ұсынымдарына тек 17,9 % сәйкес келді
- Компоненттердің ешқайсысы 25% жұрамайды

Қазақстан Республикасында инфекциялардың алдын алу және инфекциялық бақылау жүйесін ұйымдастыру

- «2022-2027 жылдарға арналған инфекциялардың профилактикасы мен оларды инфекциялық бақылау жүйесін жетілдіру туралы» жоспары бекітілді;
- ДДҰ және СДС ұсынымдарын ескере отырып, «Медициналық ұйымдардағы инфекциялар профилактикасы және инфекциялық бақылау әдістемелік нұсқаулық әзірленді»;
- ДДҰ-мен бірлесіп, Қазақстан Республикасында тәулік бойы стационарлық көмек көрсететін медициналық ұйымдарда медициналық көмек көрсетуге және микробқа қарсы препараттарды пайдалануға байланысты инфекциялардың бір мезгілде таралуына ұлттық зерттеу жүргізіледі»;
- ДДҰ қолдауымен мекеме деңгейінде ИПИБ негізгі компоненттерінің іске асырылуын бағалау жүргізілді;

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

КОМИТЕТ САНИТАРНО-ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКОГО КОНТРОЛЯ

Есмагамбетова А. С., Зекенова А. Р., Смагул М. А., Нугманова Ж. С.,
Құлбаева Ж. А., Жарылқасынова А. Е., Касабекова Л. К., Нукунова Г. Т.

ПРОФИЛАКТИКА ИНФЕКЦИЙ И ИНФЕКЦИОННЫЙ
КОНТРОЛЬ В МЕДИЦИНСКИХ ОРГАНИЗАЦИЯХ

(методические рекомендации)

Бағалау мақсаттары

- Ұлттық ИПИБ жоспарына сәйкес-2025 жылға дейін әр аймақта ИПИБ бойынша клиникалық базаны дайындау
- Инфекциялық бақылаудың жай-күйіне бастапқы бағалау жүргізу (ИПИБ)
- Ұлттық және аймақтық көшбасшыларды IPCAF құралына үйрету

Бағалау әдістемесі мен процесі

ДДҰ бағалау сауалнамасы (WHO Infection Prevention And Control Assessment Framework At The Facility Level), 2018 <https://www.who.int/infection-prevention/tools/core-components/IPCAF-facility.PDF>

ИПИБ бағалау сауалнамасы инфекциялық бақылаудың негізгі 8 компонентіне бөлінген. Әрбір негізгі компонент ең жоғары 100 баллмен бағаланады, жалпы максималды балл 800 балл. Жалпы бағалау негізінде медициналық ұйым инфекциялық бақылаудың 4 деңгейінің біріне сәйкес келеді:

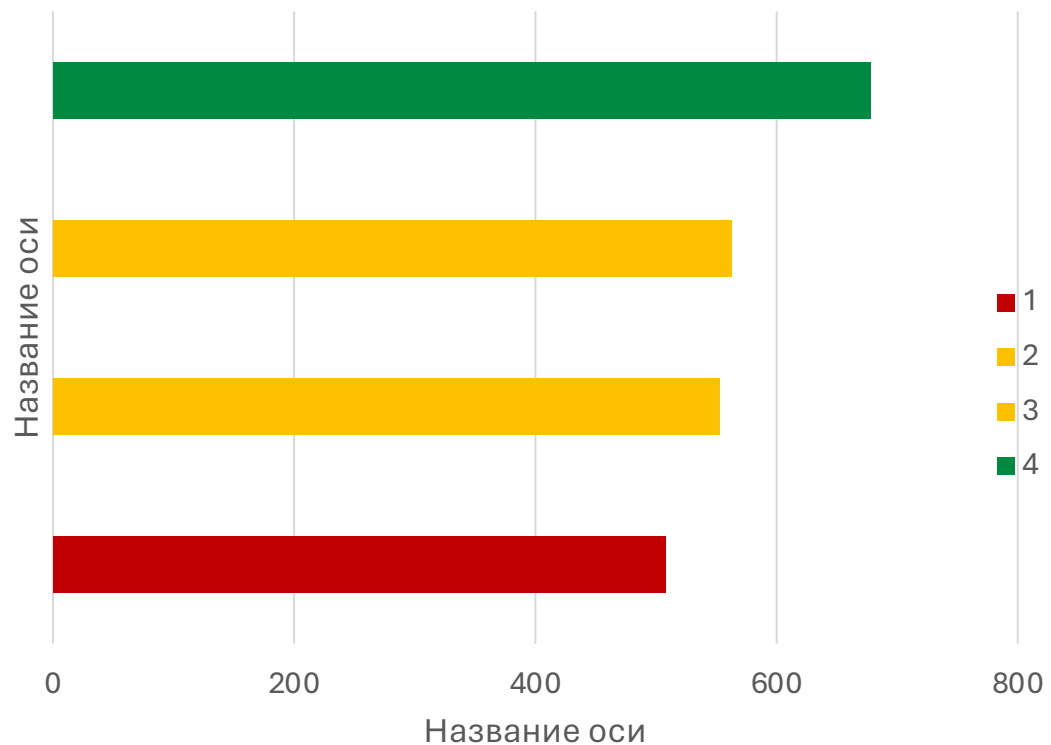
1. **Жеткіліксіз деңгей**– инфекцияны бақылаудың негізгі компоненттері жоқ. ИПИБ жүйесін енгізу немесе айтарлықтай жақсарту қажет (0 – 200 балл).
2. **Негізгі деңгей**– ИПИБ кейбір құрамдас бөліктері бар, бірақ олардың орындалу деңгейі жеткіліксіз. ИПИБ жүйесін одан әрі жетілдіру қажет (201 – 400 баллов).
3. **Орташа деңгей**– ИПИБ компоненттерінің көпшілігі енгізілді. Қолданыстағы ИПИБ бағдарламасын қолдау және одан әрі жетілдіру бойынша ұзақ мерзімді жоспарларға назар аудара отырып, араласулардың көлемі мен сапасын дамытуды жалғастыру керек. (401 – 600 баллов).
4. **Жоғары деңгей** – ИПИБ компоненттері ДДҰ ұсынымдарына сәйкес толығымен енгізілген және мекеменің қажеттіліктерін қанағаттандырады. Қолданыстағы ИПИБ бағдарламасын қолдау және одан әрі жетілдіру үшін болашаққа арналған жоспарларға назар аудара отырып, сапасын сақтауды жалғастыру керек.(601 – 800 баллов).

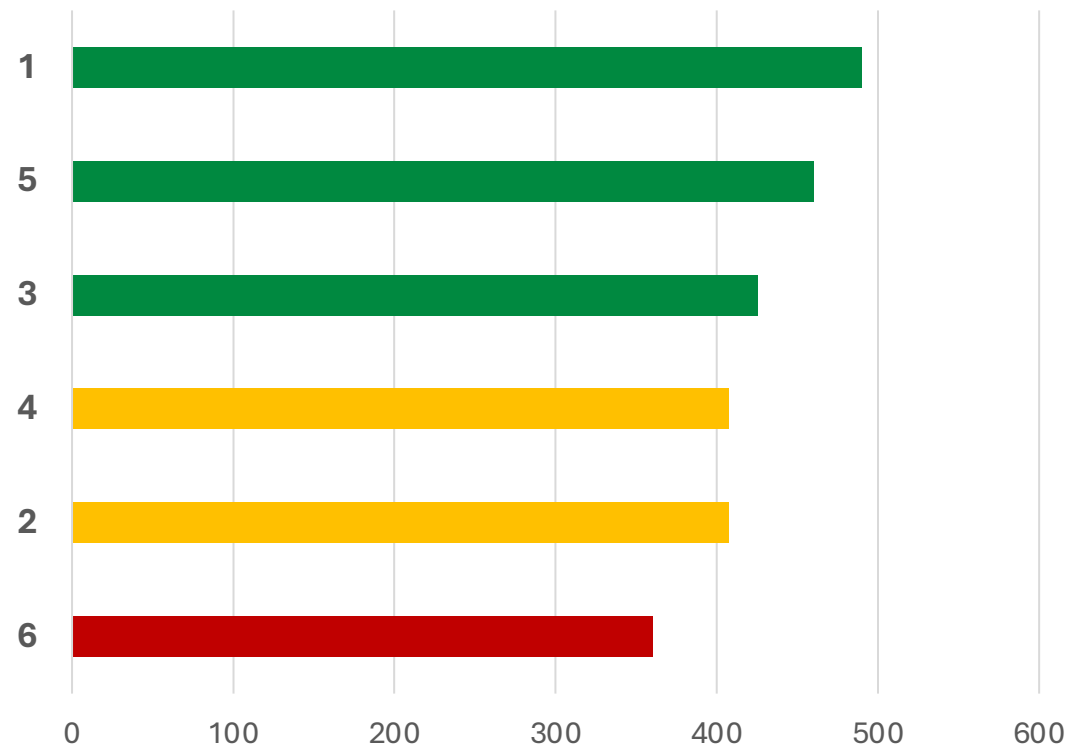
2022 жылғы жалпы нәтижелер (4 МҰ)

2023 жылғы жалпы нәтижелер (6 МҰ)

ИПИБ деңгейі

ИПИБ деңгейі

МҰ күшті тұстары (Сильные стороны МО)

- ИПИБ персоналының болуы
- Күшті нормативтік база және Бұйрықтарды орындау
- Жақсартуға дайын болу
- Құжаттаманың болуы (ұлттық аккредиттеу талаптарына сәйкес)
- Жабдық/жабдықталуы

Әлсіз тұстары (Слабые стороны)

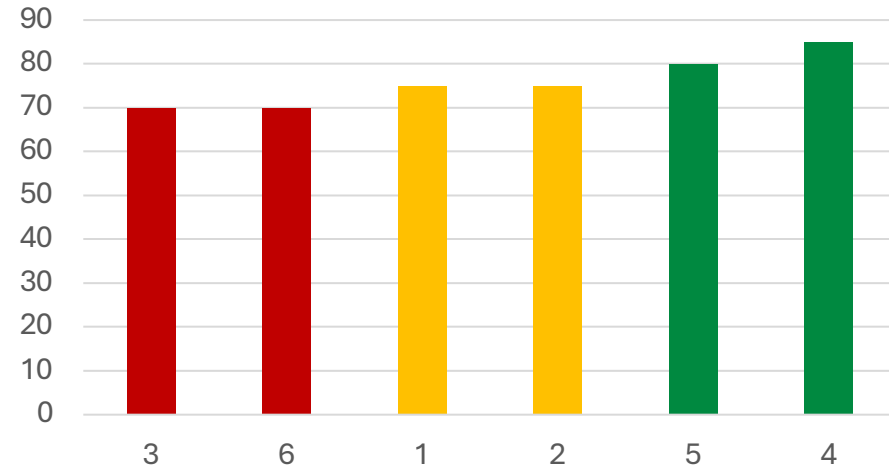
- Жоспарлау/жүйелік тәсіл
- Медициналық қызметкерлерді оқыту
- ИПИБ қызметін бақылау және бағалау
- ИПИБ эпидқадағалауы
- ИПИБ кадрларды даярлау деңгейі
- Дәлелге негізделмеген ескірген тарихи тәжірибелерді орындау

Негізгі нәтижелер.

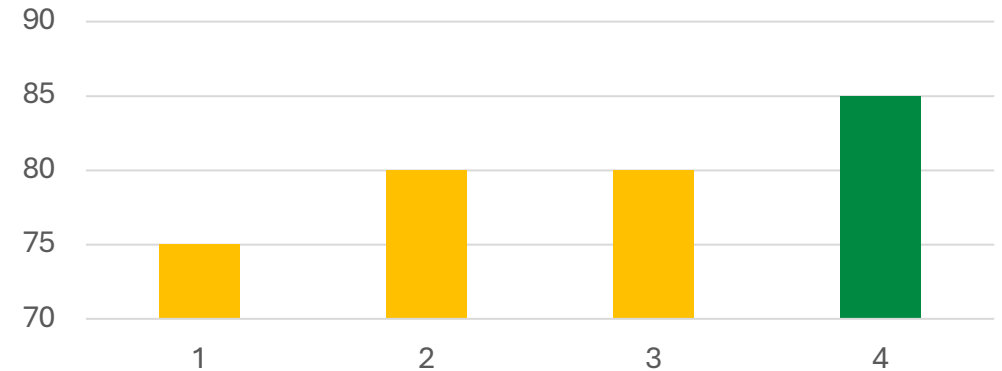
1 компонент: ИПИБ бағдарламасы

- Барлық МҰ ИПИБ бағдарламасы
- Көп жағдайда нақты мақсаттар мен міндеттер қамтылмаған
- Кейбір МҰ-да ол формальды түрде бар (іс жүзінде жүзеге асырылмайды)
- Барлық МҰ МККБИ бойынша бөлімдері құрылған
- Кейбір МҰ-да мамандармен толықтыру қажет
- Барлық МҰ инфекциялық бақылау комиссиясы құрылған жұмыс жасалуда

Компонент 1

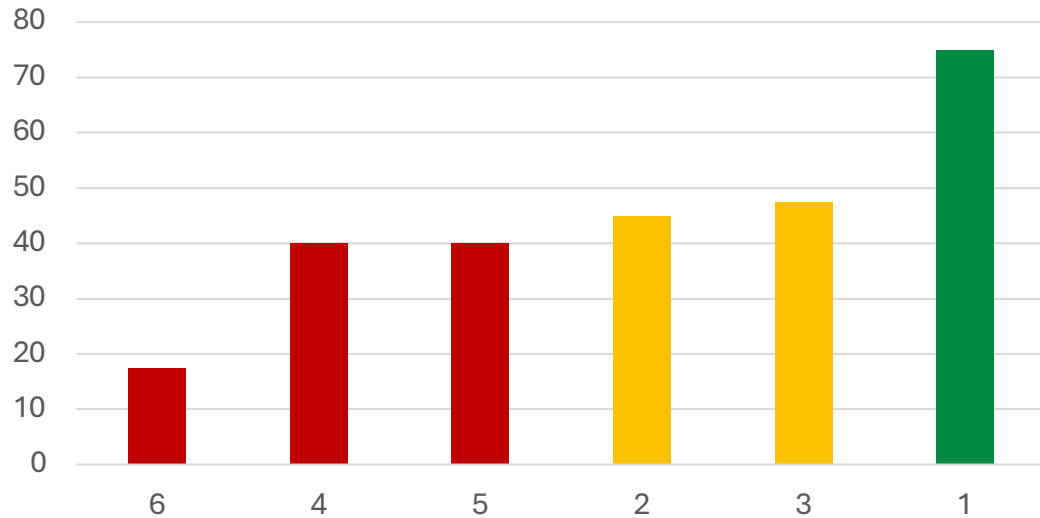

Компонент 1

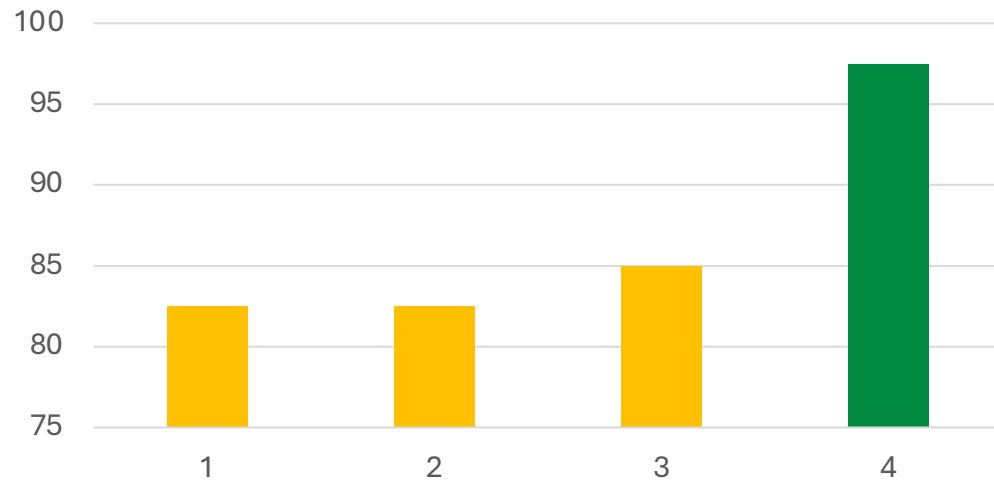

Компонент 2

Компонент 2

Компонент 2: ИПИБ бойынша нұсқаулар

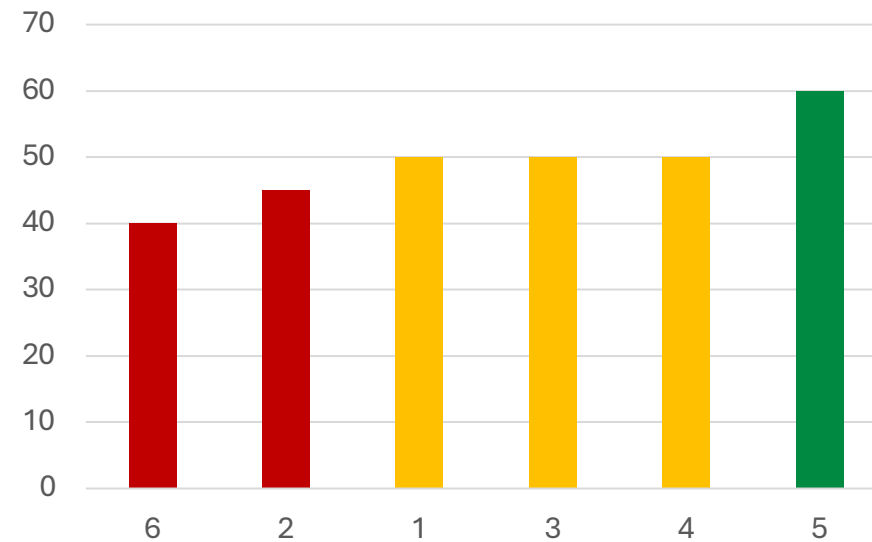
- Операциялық рәсімдер стандарттары (СОП) барлық МҰ қарастырылған, бірақ толық қамтылмаған;
- СОП ресми түрде болғанымен толық жұмыс жасалмайды;
- **Сирек жағдайларда** жұмыс тобы қатысуымен әзірленеді;
- Күнделікті процедуралар іс жүзінде жұмыс істемейді

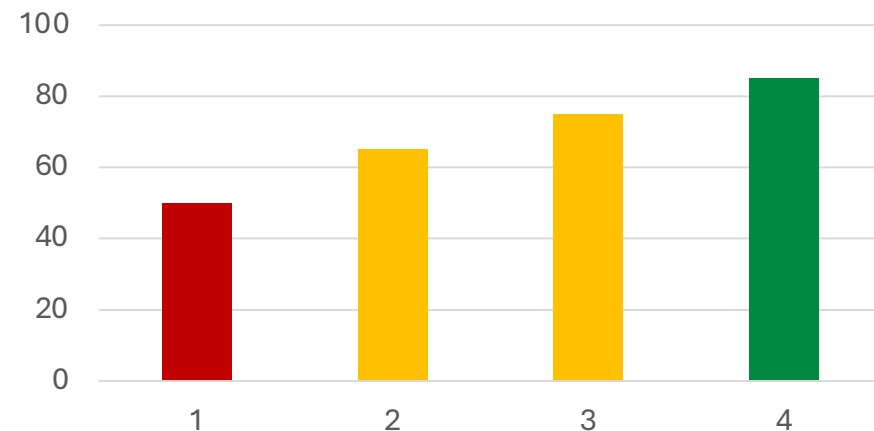
Компонент 3: ИПИБ бойынша оқыту және дайындық

- Оқу бағдарламасы барлық МҰ -да толық қамтылмаған;
- Оқу кестесі құрылғанымен ол бойынша жұмыс жүргізілмейді;
- Әкімшілік персоналы үшін оқыту қарастырылмаған;
- Оқытудың тиімділігін бағалау бойынша жұмыс жүргізілмейді;
- Көп жағдайда МҰ оқыту басқа оқу бағдарламаларымен біріктірілмеген

Компонент 3

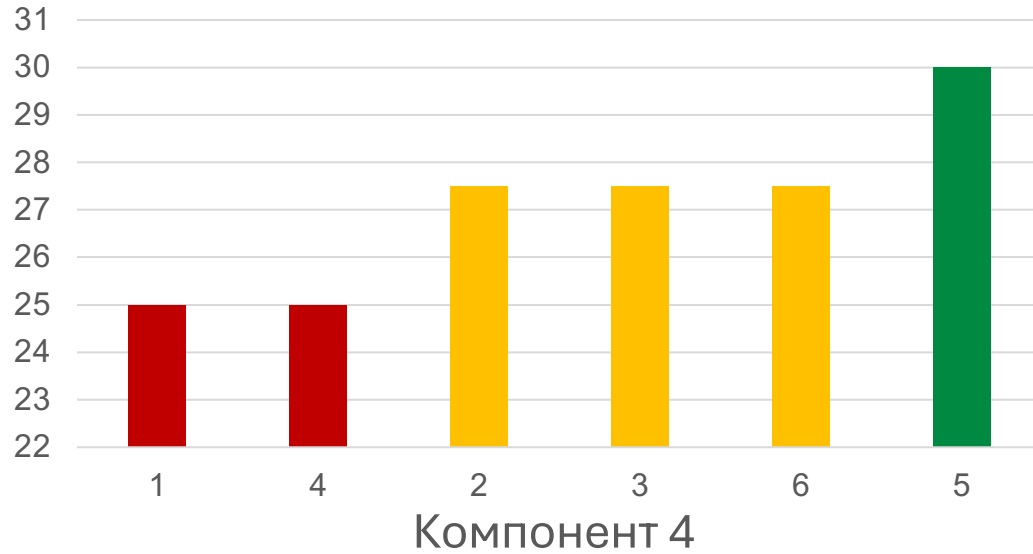

Компонент 3

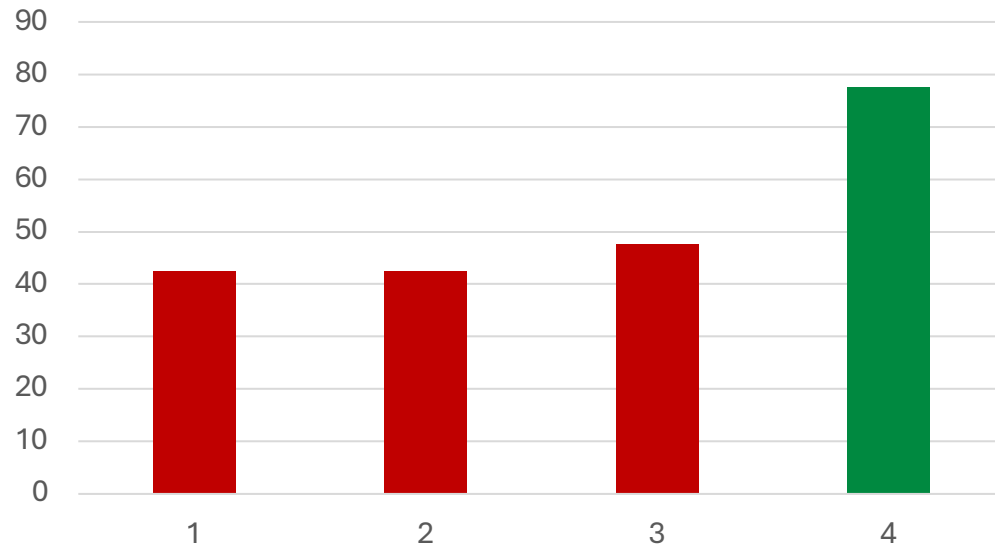

Компонент 4

Компонент 4: МККБИ эпидқадағалау бағалау

- МККБИ эпидқадағалау ИПИБ бағдарламасының басымдығы болып табылмайды;
- МККБИ арнайы критерийлері жоқ
- Ақпарат жинаудың стандартталған тәсілдері жоқ
- Жиналған ақпараттың дұрыстығын тексеретін жүйе қарастырылмаған
- МККБИ медициналық мекемелерде бар екенін мойындамау

Компонент 5: Мультимодальді стратегия

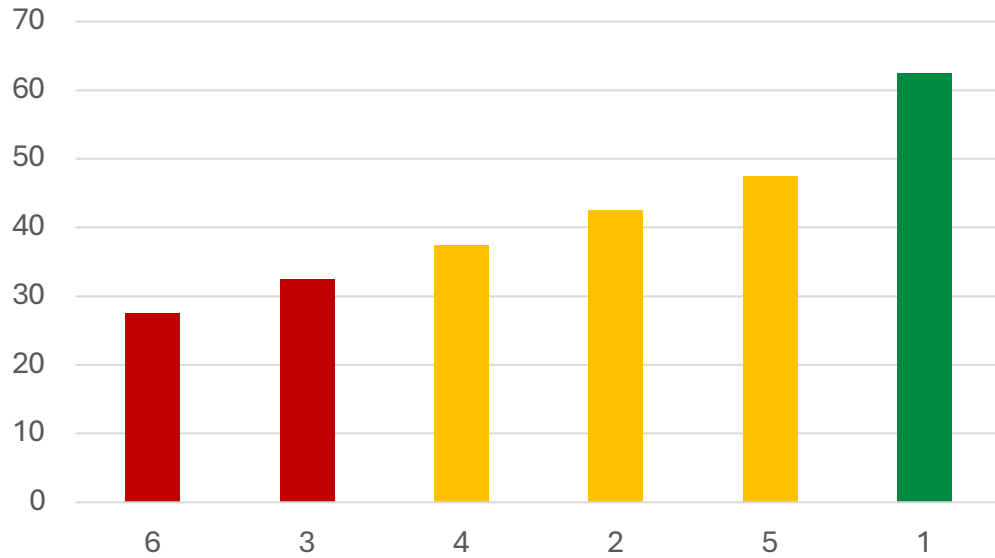
- Барлық МҰ МС пайдаланады, бірақ жүйелі түрде жобаланбаған
- МС тиімділігін тексеру үшін бақылау парағы жоқ
- МС енгізу бойынша жұмыс топтары құрылмаған
- Инфрақұрылыммен қамтамасыз ету үшін жеткілікті ресурстар қарастырылмаған

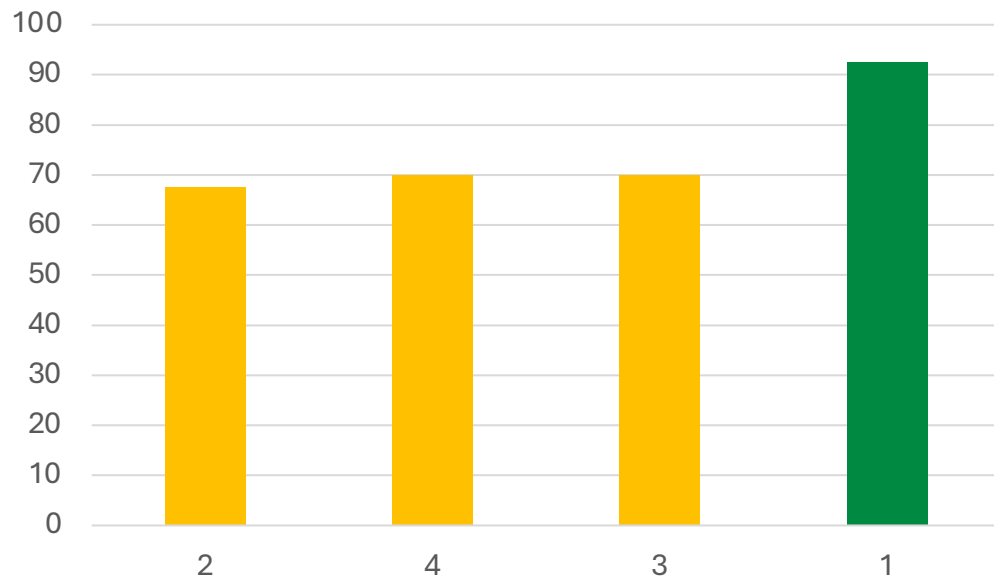
Компонент 6: Мониторинг аудит және кері байланыс

- МҰ көпшілігінде мониторинг жүргізу және кері байланыс қарастырылмаған
- Көп жағдайда нақты және өлшенетін көрсеткіштер жоқ
- Аудит процедур жүргізілмейді
- Қол гигиенасын бақылау парағы іс жүзінде қол гигиенасы көрсеткіштерін бағалау үшін пайдаланылмайды

Компонент 6

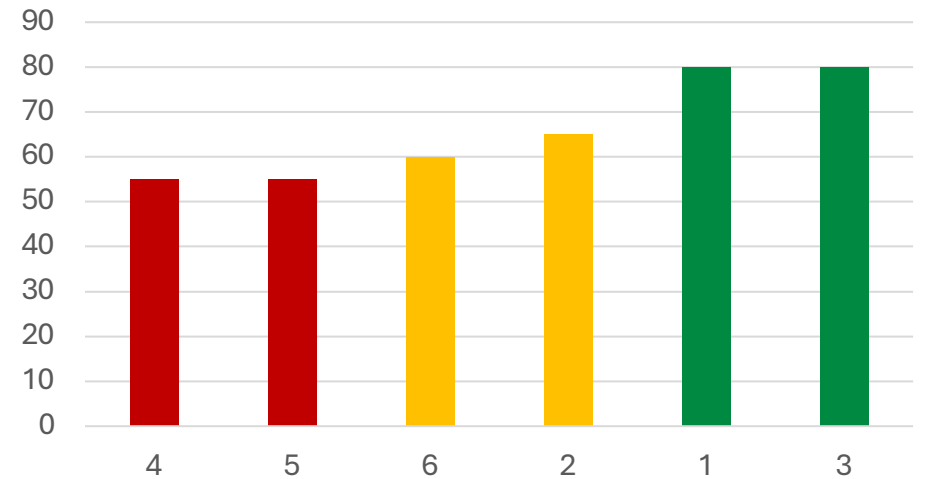
Компонент 6

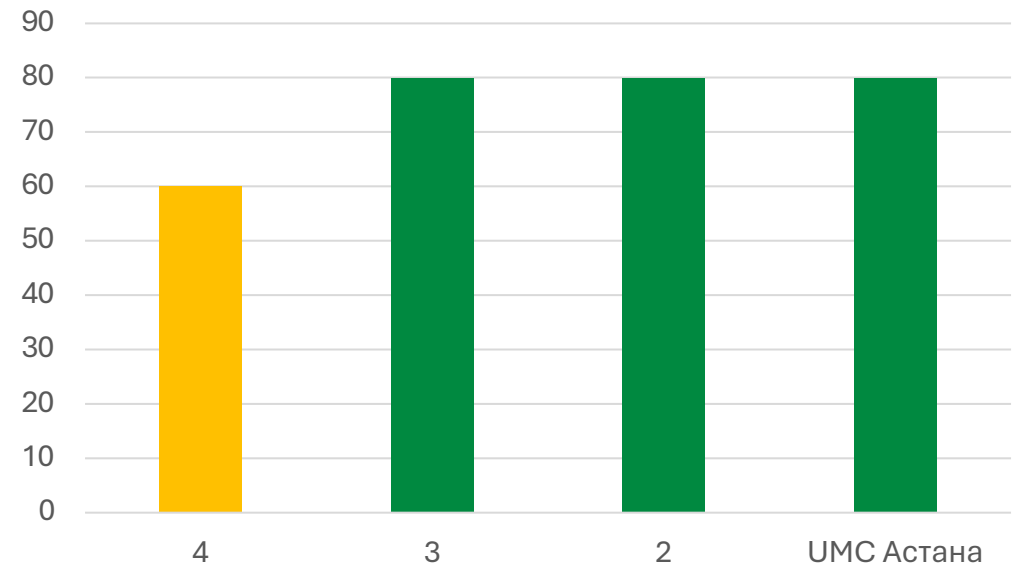
Компонент 7: Жұмыс көлемі және персоналмен қамтамасыз ету

- Барлық МҰ пациенттердің артық саны мен персонал тапшылығына жауап беру жүйесін әзірленбеген
- ИТ бір МҰ төсек орын арасындағы қашықтық нормалары бұзылған
- Барлық МҰ палаталардың орналасуы стандарттарға сәйкес келеді

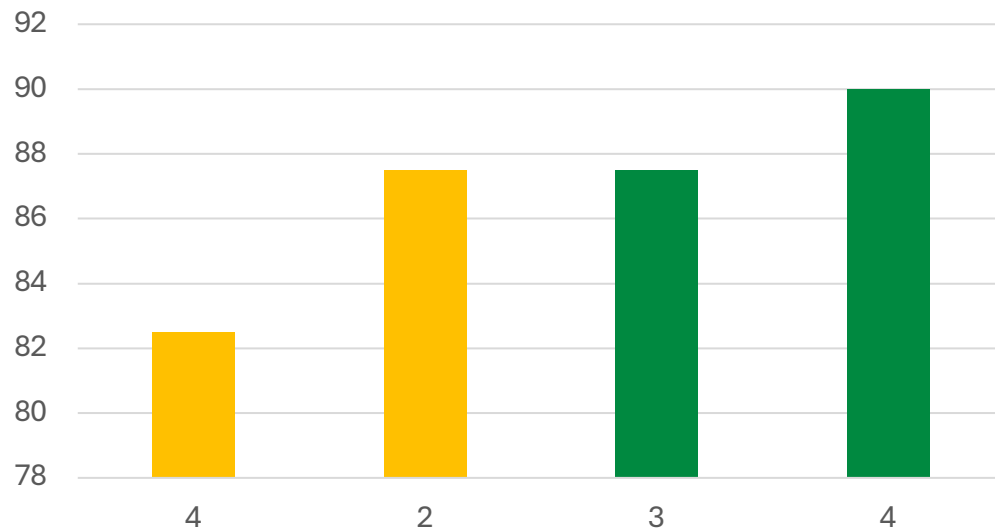
Компонент 7

Компонент 7

Компонент 8

Компонент 8: Жұмыс ортасы, материалдар және жабдықтар

- Қол гигиенасы пункттері үшін жеткілікті жабдықпен жабдықталмаған
- Тазалау жабдықтары барлығын жаңартуды қажет етеді
- Орталық зарарсыздандыру бөлімі (ЦСО) жабдықтау бойынша мәселелері бар
- Барлық УКС (УФО) пайдалану жұмыстарын қайта қарастыру қажет
- Кейбір мекемелердің бөлмелерінде гигиеналық жабындарды (қабырғалар, едендер) ауыстыру қажет

Қол жуу

- Қолдағы әшекейлер
- Қолғапты өңдеу
- Пациенттің төсек орны жанында қолды өңдуге арналған құралдармен жабдықталмаған

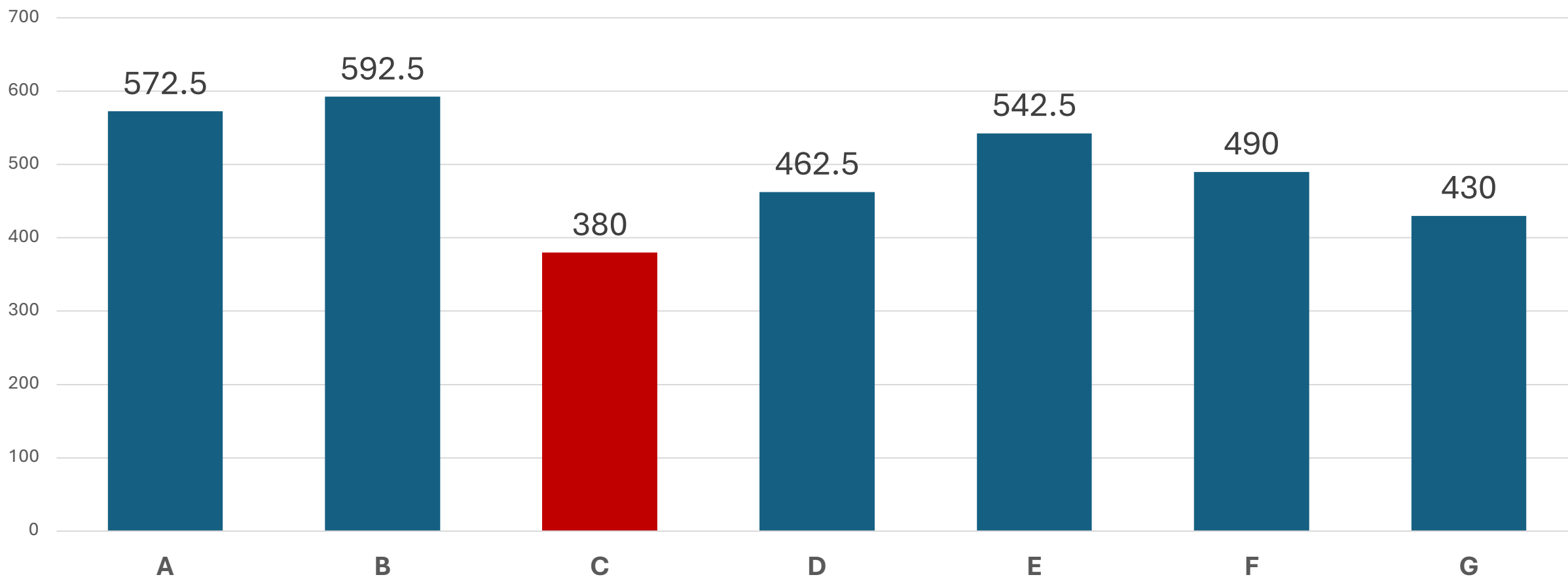
Медициналық бұйымдарды алдын ала өңдеу

- Зарарсыздандыру бойынша тыйым салынған әдістері пайдалану
- Орау (упаковка)
- Бөлімшелерде дезинфекциялау

Қазақстан Республикасындағы жеті босандыру мекемесінің ИПИБ сегіз компоненті бойынша бағалау қорытындысы бойынша жалпы балл, 2023ж. (6 орта, 1-базалық деңгей, орта – **495 балл**)

Жалпы нәтижелер

ҚР босандыру министрлігінің клиникаларының бірін бағалау балдары, 2023ж.

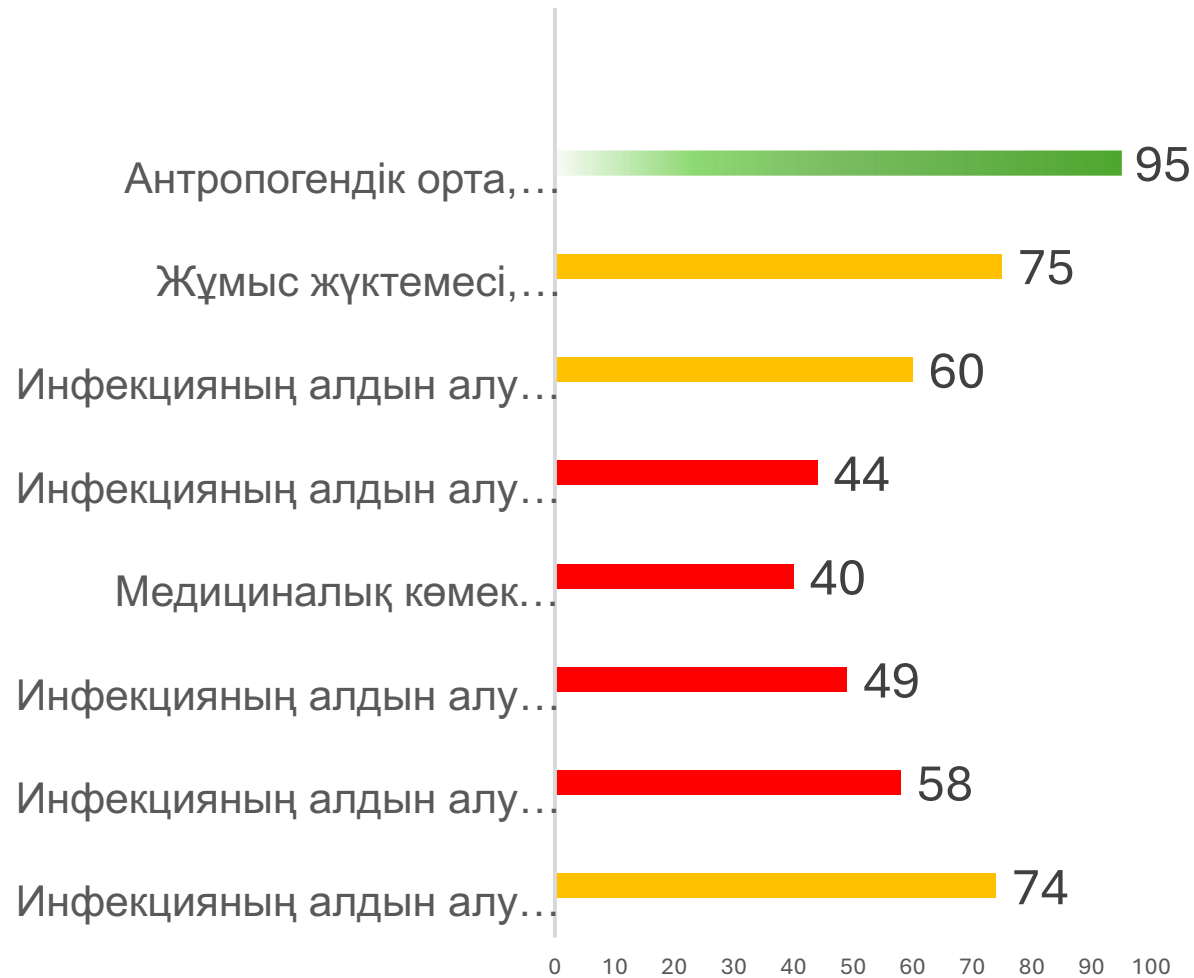

МҰ күшті тұстары

- ИПИБ бойынша персоналдың болуы
- Жақсартуға дайындық
- Жабдық /жабдықталуы

Әлсіз тұстары

- Мультимодаьдық стратегия
- МККБИ эпидқадағалау
- Персоналдарды оқыту
- ИПИБ Нұсқаулық
- Жоспарлау/ жүйелік тәсіл
- Мониторинг
- ИПИБ бойынша персоналды даярлау деңгейі
- Тарихи қалыптасқан дәлелді емес тәжірибелерді орындау

Нәтижелер

1. Медициналық көмек көрсетумен байланысты инфекциялардың профилактикасы бойынша **нормативтік құқықтық актілерге** ДДҰ талаптарына сәкейс өзгерістер енгізілуде
2. ИПИБ бойынша барлық өңірлерде **клиникалық база** құрылуда
3. ИПИБ саласында Ұлттық деңгейде медициналық мамандарды оқыту мен даярлауды жетілдіру мақсатында **оқыту, тренинг** жұмыстары жүргізілуде
4. Босану мекемелеріне арналған **Ұлттық үлгілік оқыту бағдарламаларын** әзірлеу және енгізу
5. Неонатологтарды, акушер-гинекологтарды, анестезиологтар мен реаниматологтарды, акушерлерді және т. б. қоса алғанда, осы бағалау негізінде жоспар әзірлеу бойынша ұлттық көпсалалы **жұмыс тобы** құрылды.

Назарларыңызға рахмет!

